

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΤΟ ΣΚΟΥΝΤΗΜΑ

Ἐστὴν λατρευμένη φίλη μου
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΑΓΝΗ (Τὸ γένος Καλλινίκου).

— Ἐπесе ἑστὴ θάλασσα.
— Ποιός;
— Ἐνας ἄνδρας.
— Ὅχι, μὴ γυναῖκα. Τὴν εἶδα.
— Παιδί ἦταν.
— Δὲν θὰ γλυτώσῃ.
— Ἀααααα!
— Ἐνα γιαντρί! ἕνα γιαντρί! λειποθύμησε ἡ Ἄννα μου.

— Χαλαρώστε τὸν κορσὲ της.
— Ἀχ! εἶνε τόσο εὐαίσθητη!
Αὐτὰ ὅλα, ἐλέγοντο μέσα εἰς ἕνα ἀτμόπλοιο τῆς Μαρσουσέ, ἀπὸ κείνα ποῦ ἐκτελοῦν τὴν γραμμὴν τῶν Πριγκηπονήσων. Ἐλέγοντο ἡ καλλίτερα ἐπετοῦσαν, ἡ ἔβγαιναν μὲ δυσκολίαν ἀπὸ τὰ τρέμοντα χεῖλη τῶν φοβισμένων ἐπιβατῶν, οἱ ὅποιοι ὅλοι συν-εσφίγγοντο διὰ νὰ ἴδουν τὴν θάλασσαν, ἡ ὁποία κατέπιεν ἀνθρωπίνην ὑπαρξίν.

Δὲν εἶχε τίποτε φοβερόν ἡ ἀνθρωποράγος θάλασσα. Γαληνιαία καὶ λεῖα, μὲ ἀνεπαίσθητους ρυτίδας, ἄφρινε νὰ ὀλισθαίνουν ἀνύποπτα λέμβοι καὶ ἀκάτια. Ὁ ὀφθαλμὸς ἐθαύμαζε τὴν γλώσσαν τοῦ Φενέρ-Μπαχτσέ, πρᾶσινην μὲ τὸν λευκὸν φάρον της.

Ὁ κ. Χαρίλαος Χαρίσης, ἐδίπλωνε μεθοδικῶς τὴν ἐφημερίδα, τὴν ὁποίαν κατέφαγεν ὅλην καὶ ἀφου τὴν ἐτοποθέτει εἰς τὸ θυλάκιόν του μὲ προσοχήν, ἐξεδίπλωνεν ἄλλην, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ἀπὸ ἄλλο θυλάκιον.

Αἱ φωναὶ τοῦ ὄχλου καὶ τῆς ἀπελπισίας τὸν ἠνώχλησαν καὶ ἐσηκώθη, χωρὶς νὰ διπλώσῃ τὴν ἐφημερίδα του· ὅχι διὰ νὰ πληροφρηθῇ, τί συμβαίνει, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ κἀνὲν κενὸν διαμέρισμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ ὀχυρωθῇ.

Τὸ ρεῦμα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔτρεχον, τὸν παρέσυρε καὶ μὲ ὅλας τὰς διαμαρτυρίας του, εὐρέθη εἰς τὴν πρώτην σειρὰν καὶ μὲ σχισμένην ἐφημερίδα.

Ἐστράφη νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ ἴσως τὸ τεμάχιον, τὸ ὁποῖον ἔλειπεν, ὅταν ἤσθάνθη βίαιον κλονισμόν καὶ εὐρέθη εἰς τὴν θάλασσαν.

Δὲν ἦτο Χριστὸς καὶ ἐπομένως δὲν ἤξευρε νὰ πε-

ριπατῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ἀλλ' ἤξευρεν, ὅπως οἱ περισσότεροι Κωνσταντινουπολίται νὰ κολυμβῇ.

Ἐξαφνα, ἐνῶ εἶρε τὴν ἰσορροπίαν του, ἤσθάνθη νὰ ἐλκωνται τὰ ἐνδύματά του.

Πῶς νὰ τὰ ὑπερασπίσῃ αὐτὰ τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἡ ἀπόλειά του. Ἀ... ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν του καὶ πρὸ τῶν ὑπερμέτρως ἀνοιχτῶν ὀφθαλμῶν του, παρήλασεν ὁ ἥσυχος καὶ ἀμέριμνος βίος του καὶ τὸ ὄνειρον τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλοῦ ἐθώπευε: νὰ νυμφευθῇ τὴν φίλην τῆς ἐξαδέλφης του, ἅμα αὐξήθῃ ὁ μισθὸς του.

Δὲν ἤξεύρω ἂν ὕγρανε τὸ πρόσωπόν του ἐν ἡ πολλὰ δάκρυα ἀλμυρά. Τὸ βέβαιον ἦτο, ὅτι τὰ ἀλμυρά τῆς Προποντίδος νερά, ὡς νύμφης συμπονούσης δάκρυα, τὸν ἐθώπευον τώρα, διὰ νὰ τὸν πνίξουν κατόπιν.

Ἦκουσε κρυγὰς, εὐχὰς, καὶ ἐπὶ τέλους ἤκουσε καὶ Ζήτωωωωω! παρτεταχμένα.

Ὁ κ. Χαρίλαος Χαρίσης, ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θὰ ἐκλείεν εὐχαρίστως τὰ ὥτά του, ἂν δὲν τοῦ τὰ ἐκλείει τὸ ὕδωρ.

Δὲν ἐσκέπτετο πλέον τίποτε, οὔτε τὰς ἐφημερίδας, τὰς ὁποίας εἶχε στὸ θυλάκιόν του ἀδιάβασταις, καὶ αἱ ὁποῖαι αὐριοι θὰ ἐκυκλοφοροῦσαν μὲ ἕν μικρὸν χρονικόν, μὲ μικρὰ γραμματάκια γραμμένο. Μικρὸς καὶ αὐτὸς ἀσήμαντος ὑπαλληλίσκος, μὰ ἴσως ὁ θάνατός του, ὁ ἀσήμαντος θάνατός του, ποῦ προῆλθε ἀπὸ ἕνα σκούνημα, νὰ φέρῃ δάκρυα πικρὰ εἰς τὴν ἐξαδέλφην του καὶ εἰς τὴν φίλην της.

Ὁ κ. Χαρίλαος Χαρίσης, ἐψιθύρισε πρόσευχὴν.

* *

Ἐξαφνα ἐξύπνησε καὶ βέβαια θὰ εὐρίσκετο εἰς τὸν παρὰδαισον.

Ἐνας κύριος μὲ ροζέτα ἑστὴν κουμπότρυπα, τὸν καλοέβλεπε μὲ ἀγαθότητα καὶ ὁ κύριος αὐτὸς φορεμένος μὲ μαῦρα ροῦχα, δὲν εἶχε καθόλου τὸ ἐξωτερικὸν κατοίκου τοῦ παρὰδαισου.

Μήπως οἱ Φράγγοι ἔχουν δίκην καὶ ὑπάρχει καθαρτήριο;

Αὐτὸ θὰ ἦνε. Εἶχε τὴν πεποιθήσει ὁ κ. Χαρίλαος, ὅτι δὲν ἦτο προωρισμένος γιὰ τὴν κόλασι.

Ἐξαφνα τὰ μάτια του ἔστρεψαν ἐπάνω σ' ἓνα τραπέζι σκεπασμένον μὲ πράσινη τσόχα, εἶδε ἐφημερίδες. Μπα! κ' ἐδῶ ἔχει πολιτικά! μὰ καὶ 'στὸ πλάγι μὴ τράπουλα χαρτιά.

Ἄ! ἐξάπαντος εἶνε τὸ καλοκτῆριον.

Ἐνῶ συλλογίζονταν αὐτά, ὁ κύριος μὲ τὴν ροζέτα τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνὴν σιγανήν.

— Παιδί μου, σὲ συγχαίρω.

Ὁ κ. Χαρίλαος Χαρίσης, μισοέκλεισε τὰ μάτια του, 'σάν νὰ μὴ ἐννοοῦσε.

— Ἀ, ἐννοῶ τὴν μετριοφροσύνην σου καὶ δὲν ἐννοῶ νὰ τὴν προσβάλλω· ἀλλὰ ὑπῆρξες ἥρωας, ἀληθινὸς ἥρωας. Ἀς λέγουν, ὅτι ὁ αἰὼν μας τῶρα περὶ τὴν δύσιν τοῦ, ἔπαισε πλέον νὰ φέρῃ εὐγενεῖς καρδίαις καὶ ὑψηλὰς ἀφοσιώσεις.

— Μὰ κύριε . . .

— Αὐτό, τὸ ὁποῖον τῶρα σᾶς λέγω ἐγώ, εἶνε ἔτοιμοι νὰ σᾶς τὸ ἐπαναλάβουν ὅλοι οἱ ἐπιβάται τοῦ ἀτμοπλοίου, οἱ αὐτόπται μάρτυρες τοῦ ἡρωϊσμοῦ σας. Ἡ ἀτυχὴς νέα, ἦτο τυφλὴ καὶ ἔπεσε χωρὶς νὰ θελῇ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁ θάνατός της ἦτο βέβαιος, ὅτε ὁ Θεὸς ἔπεμψε τὸν ἄγγελόν του.

— Ἐχετε οἰκογένειαν;

— Ἡ οἰκογένειά μου, εὐρίσκεται μακρὰν εἰς τὴν Ἠπειρον.

— Τῶρα, ποῦ μένετε;

— Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

— Ἀπόψε σᾶς φιλοξενῶ. Ἡ σύζυγός μου, εἶνε ἀληθινὴ σύζυγος ἱατροῦ, σωστὴ νοσοκόμος. Θὰ σᾶς περιποιηθῇ ὡς υἱόν της.

— Ἀ κύριε, τόση καλωσύνη!

— Σιώπα νέε! Αὐταὶ αἱ ἡρωϊκαὶ πράξεις, δὲν συγκινοῦν μόνον τὸν ἥρωα καὶ τὸν ἀμέσως εὐεργετηθέντα, κάμνουν αἰτιοδόξους καὶ παρηγοροῦν καὶ τοὺς ἄλλους.

Τῶρα πηγαίνω νὰ ρίψω μὴ μὰτιζ, εἰς τὴν δυστυχημένην ἐπαίτιδα.

Ὁ κ. Χαρίλαος Χαρίσης, ἤρχισε νὰ πιστεῦῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἥρωα καὶ ἀληθινὰ ἐννοίωθε μὲσα του, μὴ ἀλλοιότικη δίψα γιὰ κινδύνους καὶ γιὰ κατορθώματα. Αὐτὴ ἡ δίψα, ὅταν κυριεύῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ αἱ περιστάσεις εἶνε γόνιμοι εἰς σπουδαῖα γεγονότα, γεννᾷ τοὺς ἥρωας! ἂν ὅμως ἡ δίψα αὐτὴ τῶν θριάμβων, καταλαμβάνῃ τὸν ἄνθρωπον μὲσα εἰς γαλήνην, γεννᾷ τοὺς Δὸν-Κισώτους.

Ἡ ἴδια δίψα καὶ ὅμως τὰ ἀποτελέσματα τί διαφορετικά. Ὁ ἥρωας μας βλέπει τὰς ἐφημερίδας καὶ συλλογίζεται πόσα θὰ γράψουν αὐριον διὰ τὸν ἡρωϊσμόν του.

Ἐνα πρᾶγμα μόνον δὲν 'μπορεῖ νὰ καταλάβῃ, ἀλλὰ καὶ δὲν τὸ πολυξετάζει, διὰ νὰ μὴν πέσῃ ἀπὸ

τὸν στυλοβάτην, ὅπου τὸν ἐτοποθέτησεν ὁ θαυμασμὸς τῶν ἐπιβατῶν τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Μαχρσοῦσε.

Ἀλήθεια, πῶς ἔτυγε νὰ τὴν σώσῃ τὴν ἐπαίτιδα; μὴπως ἐκείνο τὸ κακὸ ποῦ κολλήθηκε 'στὰ βουχὰ του καὶ τὰ τραβούσε . . . ἔ ναι . . . καὶ ἔπειτα μὲσα σὲ ὁμίλῃν, βλέπει μὴ βάρκα καὶ φαίνεται πῶς πήδησε μὲσα 'στὴ βάρκα καὶ ἡ ἄλλη ἔτσι καλοστερωμένη, πήδησε μαζὺ του . . . Ἀ . . . αὐτὸ ἦτο.

Τί ἔσωσε; μὴ ἀθλίαι ὑπαρξί, διὰ νὰ φάγῃ τὸν πικρὸν τῆς ἐπαίτειος ἄρτον καὶ ἄλλα τόσα ἔτη.

Μεγάλον κατόρθωμα.

Κατόπι συνοφρονεῖται, ποιὸς νὰ ἦτον ὁ ἀδιάκριτος καὶ ἀπρόσεκτος ποῦ τὸν σκούνηζε; Ἀ . . . ἄθλιος ἄνθρωπος, μὰ ὁ ἐγωϊσμός του, τοῦ ψιθυρίζει: Αὐτὸ τὸ σκούνημα, σ' ἐβάρυνε ἥρωα!

Μήπως γιὰ ὅλα ἀπαιτεῖται ἓνα τέτοιον σκούνημα; Καὶ γιὰ τὸ κακὸ ἔργο, ὅπως καὶ γιὰ τὸ καλὸ τὸ ἴδιο συμβαίνει;

* *

Ὁ κ. Χαρίσης, κάθηται 'στὸν κῆπο τοῦ κ. Ἀσκληπιάδου καὶ ἀκούει πανηγυρικούς.

Ἡ δεσποινὴς Ἀσκληπιάδου, πρὸ πολλοῦ ὄνειροπολεῖ ἓνα ἥρωα καὶ τῶρα τὸν βλέπει μὲ τόσον θαυμασμόν, ὥστε ὑπάρχει κίνδυνος μὴπως τὸν ἀγαπήσῃ.

Εἰς τὸ στήθος τοῦ κ. Χαρίση, λάμπει τιμητικὸν μετάλλιον.

Ὁ κ. Χαρίσης, ἔχει πλησίον του τὰς ἐφημερίδας, αἱ ὁποῖαι περιγράφουν τὸ κατόρθωμά του. Κατ' ἄρχας ἐκοκκίνιζεν, ὅταν τὸ πρωτοδιαβάζε· θυμούντανε τὸ σκούνημα τοῦ ἀδιάκριτου.

Ἦτο ἐρῶν ἡ ἀγανακτήσεως διὰ τὸν ἀδιάκριτον, ἐντροπῆς διὰ τοὺς ἐπαίνους, τοὺς ὁποίους δὲν ἤξιζε;

Τῶρα συνείθισε τόσῳ πολῷ, ὥστε θυμῶναι μὲ τὸν διευθυντὴν μιᾶς μικροῦτσικης ἐφημερίδος, ὁ ὁποῖος περιέγραψε μὲ ὀλίγας λέξεις τὰ πράγματα, ἐνῶ 'μποροῦσε νὰ γράψῃ περισσότερα.

Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου.

Η ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΑΙ Ο PASTEUR

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι μερικὰ ὀνόματα, μεγάλων ἀνδρῶν πρὸ πάντων, πλήττουσιν καθ' ὅλως ἰδιαίτερον τρόπον τὴν κοινὴν ἀντίληψιν, καὶ παρουσιάζονται ἐνώπιον αὐτῆς τόσον ἀποκρυσταλλωμένα καὶ γυμνὰ παντὸς τυχαίου καὶ καιρικοῦ συμβεβηκότος, ὥστε καταντοῦν καθαρὰ σύμβολα· ἴσως ἴσως αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ἀντιλήψεώς μας ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς ἀθανασίας τοῦ ὀνόματος. Τὴν ἐπαύριον τοῦ θανάτου του, ὅστις συνέταξεν οὕτως εἰπεῖν τὸν γενικὸν ἀπολογισμόν τοῦ ἔργου του, καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡδὴ ἡμερῶν τῆς αἰωνιότητός του.